

Verkiezingsprogramma Berg en Dalse VVD

2026 – 2030

**Wij doen wat nodig is:
Lokaal, reëel, VVD.**

Inleiding

De Berg en Dalse VVD kiest voor dorpen die bruisen, veilig zijn en waar zorg en wonen slim en menselijk geregeld zijn. We investeren in bereikbaarheid, leefbaarheid en gezondheid. Hierdoor blijft onze gemeente aantrekkelijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Berg en Dal is een unieke gemeente, rijk aan natuur, historie en gemeenschapszin. Om die kracht te behouden en uit te bouwen, moeten we vooruit. De Berg en Dalse VVD kiest voor een toekomst waarin mensen prettig kunnen wonen, ondernemers kunnen groeien en bezoekers zich welkom voelen. Een toekomst waarin de gemeente slim investeert, zonder de lasten te verhogen.

Wonen is de basis van een sterke samenleving. Jongeren willen blijven, gezinnen willen groeien en ouderen willen comfortabel oud worden. Daarom zetten wij in op woningbouw die past bij onze dorpen: betaalbaar, duurzaam en met oog voor het karakter van de omgeving. We zorgen dat er ruimte is voor starters én doorstromers, zodat iedereen een plek vindt in Berg en Dal.

Alleen wonen is niet genoeg om onze dorpen leefbaar en mooi te houden. Onze prachtige omgeving trekt jaarlijks duizenden bezoekers en dat is een kans. Toerisme is dé motor voor lokale groei. Als Berg en Dalse VVD investeren we in wandel- en fietsroutes, versterken onze culturele en historische plekken, en werken samen met ondernemers om Berg en Dal nog aantrekkelijker te maken. Zo zorgen we voor levendige dorpen, meer werkgelegenheid en een bloeiende lokale economie.

Natuurlijk houden we vast aan een belangrijk VVD-principe: lage lasten. Want een sterke gemeente hoeft niet duur te zijn. Door efficiënt te besturen en slimme keuzes te maken, zorgen we dat inwoners, ondernemers en verenigingen niet onnodig belast worden. Minder bureaucratie, meer ruimte voor eigen initiatief: Dat is waar wij voor staan.

Samen maken we Berg en Dal sterker. Een gemeente waar je graag woont, werkt en recreëert. Waar je kansen krijgt en niet te veel betaalt. Waar vooruitgang overal voelbaar is: in de straat, in het dorp en in het dagelijks leven.

De toekomst van Berg en Dal begint met doen!

Wonen en leefbaarheid

Wonen

Een huis is voor ons meer dan een dak boven je hoofd. Wonen is de basis voor een gelukkig leven. Je spreekt er af met vrienden, je kan er een gezin stichten of een thuiswerkplek inrichten. Voor veel te veel mensen is een huis echter onbereikbaar geworden. Daarom zetten we ons in voor voldoende en betaalbare woningen voor alle doelgroepen. Zo willen wij kleinere appartementen die betaalbaar zijn voor onze jeugd, doorstroom appartementen voor onze ouderen en gezinswoningen voor de volgende stap in het leven. Dankzij de Berg en Dalse VVD is inmiddels mogelijk geworden dat we niet alleen bouwen in de bebouwde kom, maar ook aan de randen buiten die bebouwde kom. Zo is er ruimte voor iedereen.

De vraag naar woningen in onze gemeente is groot. Jongeren blijven noodgedwongen langer thuis wonen, omdat ze geen betaalbare eigen plek kunnen vinden. Ouderen die kleiner willen gaan wonen, vinden geen geschikte levensloopbestendige woning. Dat heeft allemaal velen oorzaken, maar de belangrijkste is dat er simpelweg te weinig woningen worden gebouwd per jaar.

Daarom moeten we bouwen! De Berg en Dalse VVD wil de komende vier jaar 2000 woningen realiseren en 5000+ woningen tot 2035.

En die woningen zijn letterlijk voor iedereen. Zo bouwen wij aan:

- Betaalbare starterswoningen: Woningen die geschikt zijn voor alleenstaande jongeren, maar ook voor startende samenwoners. We willen de drempel zo laag mogelijk maken. Denk aan kleine appartementen die aangevuld worden met een gezamenlijke tuin en een ontmoetingsruimte, die ook als thuiswerkplek kan dienen.
- Doorstroomwoningen voor senioren: Ruime, mooie appartementen voor alleenstaande en samenwonende ouderen. Deze woningen moeten levensloopbestendig zijn en strategisch gelegen, dicht bij winkels, openbaar vervoer en een dorpshuis.
- Gezinswoningen: Niet iedereen is een starter of een senior. Ook gezinnen met kinderen moeten de kans krijgen om op een fijne plek te wonen. Hiervoor willen we rustige, groene en ruimtelijke wijken creëren waar het veilig is om op te groeien.
- Woningen in het hogere segment: Tot slot willen we ook ruimte bieden aan het luxere segment. Een grote groep mensen zoekt meer ruimte, niet alleen om te wonen, maar ook om hun droomhuis te realiseren.

Als Berg en Dalse VVD zijn we heel blij met iedere woning die er gebouwd wordt in onze gemeente. Daarnaast weten wij ook dat 2000 woningen in de komende 4 jaar niet gehaald wordt zonder een aantal grote woningbouwlocaties. Wat ons betreft komen de bovenstaande woningen op de volgende locaties:

- De Lubertse Akkers in Groesbeek
- Dekkerswald, tussen Groesbeek en Heilig Landstichting
- De Breedeweg, die in de toekomst vanaf de Knapheidsweg kan doorgroeien richting Groesbeek tot aan sportpark Zuid
- In Beek, aan de overkant van de P.C. Hooftstraat
- In Millingen aan de Rijn, boven de Eversberg
- In Leuth, aan de zuidkant achter de tennisvelden

- Bij de Horst, in de lijn van de Hermelijnstraat en Veldzicht, en op de schoollocatie van kindcentrum Op de Horst

Bovenstaande bouwlocaties zijn belangrijk om de taart groter te maken, om meer woningen toe te voegen aan de woningvoorraad. Daarnaast wil de Berg en Dalse VVD lef tonen en tempo maken.

We starten bouwprojecten, ook bij onredelijke bezwaren, omdat actie en realisatie belangrijker zijn dan stilstand.

Verder willen we de verdeling van woningvoorraad ook aanpassen. Dit doen we o.a. door de voorrang van alle statushouders te beperken in Berg en Dal. Minister Keijzer wil deze voorrang helemaal schrappen en wij snappen die wens. Hierop vooruitlopend zullen wij voorstellen doen om deze doelgroep te schrappen uit de huisvestingsverordening. Het is niet eerlijk om mensen die jarenlang op een wachtlijst staan voorbij te laten gaan door mensen die pas net in Nederland zijn. Alleen de landelijk wettelijk toegewezen aantallen krijgen nog voorrang. Zo helpen we onze eigen inwoners sneller aan een sociale huurwoning. Ook de overige voorrangsgroepen zullen worden geëvalueerd.

De concrete acties van de Berg en Dalse VVD voor de komende vier jaar op een rij:

- In totaal 2000 nieuwe woningen de komende 4 jaar.
- We helpen starters aan een koopwoning: We ondersteunen starters bij het kopen van een woning door nieuwe woningbouw te realiseren die aan hun behoefte en wensen voldoet.
- Betaalbare huizen bouwen die aansluiten bij de behoeften van starters en gezinnen.
- Huurwoningen worden voor meer mensen bereikbaar. Voor senioren realiseren we aantrekkelijke woningen, zoals appartementen of andere woonvormen. Dat bevordert doorstroming en maakt ruimte voor gezinnen.
- Aanpassing van huisvestingsverordening om Berg en Dallers sneller een sociale huurwoning toe te kunnen wijzen.
- Als onderdeel van de agrarische transitie willen wij ruim baan bieden aan de “rood voor rood regeling” en daarmee agrariërs de ruimte bieden om op een aangewezen plek de nieuwe woningen te realiseren. Hierdoor willen we voorkomen dat het agrarisch gebied verpaupert en aantrekkelijk wordt voor ondernimende criminelen.
- Woningen voor zorgbehoeftigen: De vraag naar woningen voor mensen met een zorgvraag neemt toe. De VVD neemt dit nadrukkelijk op in het bouwprogramma. Zo zorgen we dat inwoners in hun eigen dorp kunnen blijven wonen, ook als hun zorgbehoefte groeit.

Leefbaarheid

De openbare ruimte is voor en van iedereen. Die openbare ruimte moet schoon, heel, bereikbaar en veilig zijn. Wij willen voldoende groen, parkeerplekken en speelplekken die aansluiten bij de behoeften van onze wijkbewoners.

Groene wijken bieden een mooie omgeving, verminderen hittestress, en geven ruimte om te sporten, spelen en recreëren. Leefbaarheid gaat verder dan alleen een mooie omgeving, het gaat ook over een veilige omgeving. Een omgeving waarin vrouwen en meisjes zich veilig voelen, waarin kinderen veilig kunnen spelen en waarin kleine ergernissen van buurtbewoners snel worden opgepakt en opgelost. Kleine ergernissen, zoals zwerfvuil en bijvoorbeeld zwerffietsen. Daarnaast betekent leefbaarheid ook dat je zelfstandig in je eigen buurt kunt blijven wonen, je burens kunt helpen en zij jou helpen. Leefbaarheid gaat voor de Berg en Dalse VVD dan ook over veiligheid en de zelfredzaamheid van alle inwoners.

Daarom is de Berg en Dalse VVD ook groot voorstander van het stimuleren van de zelfredzaamheid van de inwoners van de gemeente. Initiatieven op dit vlak dienen dan ook actief ondersteund te worden. Bijzonder aspect daarbij is het hoge aantal zorginstellingen in de gemeente en grote aantal minder zelfredzame personen die daar wonen. Verder vraagt de bijzondere geografische ligging van Millingen aan de Rijn om intensieve grensoverschrijdende samenwerking met onze oosterburen.

De gemeente Berg en Dal heeft al jaren een politiepost in het gemeentehuis als uitvalbasis voor de politie. Deze blijft wat ons betreft altijd behouden voor onze gemeente. Een eigen politiepost in de gemeente is extreem belangrijk voor onze inwoners. Niet alles kan digitaal worden afgehandeld, vaak is menselijk contact gewoon nodig.

Wat is leefbaarheid voor de Berg en Dalse VVD en wie wil er eigenlijk niet in een fijne leefbare omgeving wonen? Leefbaarheid betekent voor ons dat we in mooie, goed onderhouden wijken wonen. Een plek waar je met plezier woont, waar het veilig is, waar kinderen buiten kunnen spelen en waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Iedereen moet toegang hebben tot goede voorzieningen, zoals winkels, goed openbaar vervoer en in ieder dorp een buurthuis. Concreet betekent dat voor ons dat we:

- Wijken naar een hoger niveau tillen: De Stekkenberg is al opgeknapt, zowel fysiek als sociaal. Deze manier werkte in Groesbeek, we onderzoeken of dit ook in andere wijken kan werken. We beginnen daar waar het hardst nodig is. Als gemeente maken we 'werk met werk', wat betekent dat wanneer de infrastructuur in een wijk moet worden aangepast, we de volledige wijk vernieuwen.
- Optimaal openbaar vervoer: We houden het openbaar vervoer op een zo hoog mogelijk niveau. De huidige busverbindingen blijven minimaal intact. Reactivering van de spoorlijn hoort wat ons betreft hier niet bij, aangezien dit het busvervoer juist drastisch zou verminderen en onze kernen dus minder toegankelijk worden.
- Autoluw centrum Groesbeek: Dagelijks rijden er ongeveer 16.000 auto's door het centrum van Groesbeek. Meestal gewoon doorgaand verkeer en brengt geen toegevoegde waarde aan onze centrumondernemers. We maken het centrum van Groesbeek daarom deels autovrij. Auto's kunnen dan niet verder het centrum inrijden dan de parkeergarage van de Bellevue en vanaf de andere kant sluiten we het centrum vanaf de Kloosterstraat af. De bus blijft wel welkom en laden en lossen voor ondernemers blijft uiteraard mogelijk. Zo ontstaat er een rustig en aantrekkelijk centrum. Om dit te realiseren geven we het verkeer goede alternatieven. Zonder deze alternatieven en goede parkeervoorzieningen zal het centrum niet afgesloten kunnen worden.
- Aantrekkelijk centrum Beek: Het centrum van Beek moet een groenere en luxere uitstraling krijgen die past bij de allure van het dorp. Het moet een plek worden waar mensen niet alleen snel boodschappen doen, maar waar ze zich thuis voelen en met plezier een rondje lopen langs de lokale ondernemers. Met het vergroten van de aantrekkelijkheid van het centrum is het ook belangrijk om te zorgen voor een veilige toegangsweg om zo de omgeving voor de bewoners leefbaar te houden. Onder andere de Waterstraat zal daarom moeten worden aangepast.
- Aantrekkelijk centrum Millingen aan de Rijn: Ook het centrum van Millingen willen we aantrekkelijk houden om te verblijven. Door de ligging is het extra belangrijk om te zorgen dat ondernemers zich daar willen vestigen en blijven.

- Een veilige omgeving: Een leefbare omgeving is een veilige omgeving. Door te zorgen voor nette opgeknapte wijken zijn we al goed op weg. De Berg en Dalse VVD wil wel ook een extra boa. Onze gemeente heeft een groot oppervlak en het is onmogelijk om overal tegelijk te zijn. Met een extra boa is het wel mogelijk om vaker zichtbaar te zijn, beter te handhaven bij onveilige situaties en vaker het gesprek aan te gaan met jongeren op straat die overlast veroorzaken.
- De jeugd heeft de toekomst: Hangplekken samen met jongeren creëren en actief handhaven door onze boa's. De extra boa zou een jeugdboa kunnen zijn, met dus een specifieke focus op deze doelgroep. De intentie is om samen met de jongeren de veiligheid te waarborgen en pas als laatste redmiddel handhavend op te treden.
- Boa's zichtbaar en effectief: Boa's pakken kleine vergrijpen aan en helpen bij het verhalen van de schade op daders, waarbij boete-inkomsten zoveel mogelijk terugkomen bij de gemeente.
- Veiligheidsscans op bedrijventerreinen: Dit is een gratis scan voor ondernemers om kwetsbaarheden in pand, terrein en administratie te signaleren op ondermijning.
- Opschalen van de BIBOB-toets bij vergunningsaanvragen: De verplichting gaan we uitbreiden naar o.a. de volgende branches: zoals autohandel, afvalverwerking en opslagbedrijven. We maken wel eerst een risicoscan om de risicovolle branches goed te specificeren in onze gemeente en kunnen daar uiteindelijk een BIBOB-verplichting opleggen.
- Als gemeente gaan we via data-analyse van vergunning- en belastinggegevens actief op zoek naar opvallende patronen die kunnen wijzen op witwassen en/of criminele activiteiten.
- Aanpak huiselijk geweld: Snelle hulp en duidelijke meldpunten helpen slachtoffers. Daders worden uit huis geplaatst, niet slachtoffers!
- Effectieve crisisbestrijding op gemeentelijk niveau: Vanwege alle gebeurtenissen in de wereld zorgen we voor voldoende middelen en expertise om inwoners snel en adequaat te beschermen en ondersteunen bij een crisis.
- Ondersteunen zorginstellingen (met minder zelfredzame personen) bij crisisoefeningen: De oefeningen worden minimaal jaarlijks uitgevoerd om te leren als organisatie.
- De brandweerkorpsen van Millingen aan de Rijn en Gemeinde Kranenburg oefenen minimaal 2x per jaar samen om samenwerking te verbeteren.
- Politiepost Groesbeek blijft behouden en er is minimaal 1 wijkagent per 5.000 inwoners beschikbaar voor de gemeente Berg en Dal.
- Veiligheid inwoners en ondernemers bij opvang asielzoekers: Wij stellen de veiligheid van inwoners en ondernemers voorop bij de opvang van asielzoekers. Overlast tolereren we niet. In onze gemeente zijn inmiddels 2 kleine opvanglocaties voor minderjarige asielzoekers. Wat de Berg en Dalse VVD is dat meer dan genoeg. Meer locaties zullen er niet komen.

Ruimte voor ondernemers en toerisme

Sterke lokale economie

Het centrum van Groesbeek moet aantrekkelijk, veilig en leefbaar zijn en blijven. Zoals ook bij het hoofdstuk leefbaarheid al is aangegeven bereiken we dat, volgens ons, door het doorgaande verkeer om te leiden. De Berg en Dalse VVD wil daarom serieus onderzoeken dat er een ontsluitingsweg komt door het bos richting Malden. Daardoor creëren we een alternatieve route richting de A73, ontlasten we de dorpen Mook en Molenhoek en creëren we voorwaarden om het centrum deels af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer. In het centrum komt er meer ruimte voor voetgangers, fietsers en ondernemers. Een belangrijk uitgangspunt voor de Berg en Dalse VVD is dat evenementen altijd moeten kunnen blijven plaatsvinden op het Marktplaatsplein en het Dorpsplein.

Een groeiende gemeente heeft een sterke economie nodig met veel meer bedrijvigheid. Dit zorgt niet alleen voor extra werkgelegenheid, maar versterkt ook het verenigingsleven. Lokale ondernemers zijn de levensaders voor veel vereniging o.a. door sponsoring.

De Berg en Dalse VVD wil de lokale economie op de volgende manier stimuleren:

- Meer ruimte voor ondernemers: Op de bestaande bedrijventerreinen willen we ondernemers meer ruimte geven, door regels te versoepelen. We zorgen voor een soepele medewerking bij wijzigingen in omgevingsplannen en helpen ondernemers bij het uitbreiden van hun bedrijf op bestaande locaties. Daarnaast blijven we ons als gemeente inzetten voor schone en nette bedrijventerreinen.
- Nieuwe bedrijventerreinen: We willen extra bedrijventerreinen realiseren bij de dorpen Millingen aan de Rijn, Leuth en Groesbeek. Dit doen wij in overleg met de bewoners van de dorpen, om draagvlak te krijgen voor de locaties. Immers, bedrijventerreinen zorgen meestal niet voor verfraaiing van het landschap en de omgeving.
- Versterking van de dorpscentra: In de centra van onze dorpen bieden we meer mogelijkheden. Denk aan een flexibeler omgevingsplan om gecombineerde ondernemingen in één pand toe te staan (bijvoorbeeld een koffietentje in een boekenwinkel), ruimere terrassen en ruimere openingstijden voor de horeca. Daarnaast geven we ondernemers meer mogelijkheden en ondersteuning voor het organiseren van evenementen, zoals een schaatsbaan in de kerstvakantie.
- Verplaatsing van bedrijven: Ondernemers die (deels) in woonwijken gevestigd zijn en beter op hun plaats zijn op een bedrijventerrein, willen we stimuleren om te verhuizen. Uiteraard moet er dan wel plaats zijn op die bedrijventerreinen.
- Actieve promotie: We gaan onze gemeente actief promoten om nieuwe ondernemers aan te trekken. De Berg en Dalse VVD wil onze prachtige gemeente beter op de kaart zetten. Dit doen we voor toeristen, dagjesmensen én inwoners. Daarom pleiten wij voor de ontwikkeling van citymarketing om dit vorm te geven.

- Citymarketing samen met de VVV en ruimte voor de lokale politiepost: Wij willen ons inzetten voor een toekomstbestendige en gastvrije gemeente. Daarom pleiten wij voor de realisatie van een nieuw toeristisch informatiepunt en winkel bij de Grenzland Draisine, gelegen in het hart van Groesbeek, direct naast het marktplein. Deze locatie is al een populaire startplek voor toeristische activiteiten en vormt een mooie ontmoetingsplek voor bezoekers van onze gemeente. Wij willen hier een nieuw gebouw realiseren dat past bij de stijl van de Bellevue en het toekomstige dorpsplein, dat we groener maken en aantrekkelijker wordt ingericht. Dit gebouw zal niet alleen ruimte bieden aan het VVV-kantoor en de toeristenwinkel, maar ook aan nieuwe openbare toiletten waarmee we de voorzieningen aanzienlijk verbeteren.
Door de verplaatsing van het VVV ontstaat er een unieke kans. De huidige ruimte in het gemeentehuis kan dan worden overgedragen aan de lokale politie, die momenteel gehuisvest is in een te kleine ruimte in het gemeentehuis. De huidige locatie biedt onvoldoende privacy voor vertrouwelijke gesprekken en geeft de politie onvoldoende ruimte om hun werk te doen.

Recreatie

Toerisme en recreatie is, wat de Berg en Dalse VVD betreft, dé belangrijkste sector in onze gemeente. Vanaf het voorjaar tot en met het najaar mogen we vele toeristen ontvangen. In de winter valt dit aantal soms nog wat tegen. De toeristen zorgen niet alleen voor werkgelegenheid, maar ook voor levendigheid in onze dorpen en een breed aanbod aan horeca. Wat ons betreft kan het nog beter en willen we ook wintertoeristen aan onze gemeente binden. Daarom zetten wij ons de komende vier jaar extra in voor:

- Hoogwaardige recreatieparken: We zetten in op de ontwikkeling van hoogwaardige recreatieparken verspreid over de gehele gemeente.
- Recreatie rond de zandafgravingen: We stimuleren de realisatie van recreatie rond de zandafgravingen in de polder. Met name dagjesmensen, zoals wandelaars, zijn hier welkom.
- Een subtropisch zwembad: Er moet een hoogwaardig subtropisch zwembad komen met een buitenbad. Dit willen we realiseren via een publiek-private samenwerking. Een subtropisch zwembad is een topattractie voor zowel onze eigen inwoners als de toeristen.
- Binnen activiteiten: We stimuleren ondernemerschap dat zich richt op binnen activiteiten zoals een bowlingbaan, kartbaan en overdekte padel banen.
- Fietsgemeente van Nederland: We zijn al 'de wandelgemeente van Nederland' geweest en willen nu ook 'de fietsgemeente van Nederland' worden. We werken hierbij samen met de fietsersbond.
- Versoepelen van regels: Attractieve gemeenten met veel toeristen trekken weer extra toeristen aan. We hanteren daarom een ja, tenzij-houding tegenover toeristische initiatieven in het buitengebied.
- Spreiding is belangrijk: Bij een relatief klein gebied als onze gemeente en (te) veel toerisme is spreiding extreem belangrijk. We zorgen samen met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN), dat we de drukte in kaart brengen en een plan van aanpak maken voor de spreiding van toeristen over onze gemeente.

Voorzieningen die werken voor iedereen

In Berg en Dal staan we voor een gemeente waar voorzieningen toegankelijk, efficiënt en van hoge kwaliteit zijn, voor álle inwoners. Of het nu gaat om het snel en eenvoudig ophalen van een paspoort, of om een vriendelijk en menselijk contact aan de balie: de dienstverlening moet betrouwbaar en klantgericht zijn. Wij willen dat inwoners zich welkom en serieus genomen voelen bij elk contact met de gemeente.

In onze dorpen moeten voorzieningen bijdragen aan de leefbaarheid en een fijn woningenot. Denk hierbij aan een goed uitgeruste bibliotheek waar mensen niet alleen een mooi boek kunnen lenen, maar ook terecht kunnen met vragen over digitalisering, belastingen of andere praktische zaken. Zulke plekken zijn van grote waarde maar kosten ook geld. Daarom maakt de Berg en Dalse VVD duidelijke en eerlijke keuzes: we investeren in voorzieningen die het algemeen belang dienen en die mensen écht verder helpen. Een goed voorbeeld is zwembad De Lubert. Hier zwemmen ouderen hun dagelijkse baantjes en krijgen kinderen hun essentiële zwemlessen. Dat is niet alleen gezond, maar ook sociaal en veilig. Wij vinden dat de gemeente dit soort voorzieningen moet faciliteren. Tegelijkertijd kijken we vooruit: kunnen we samen met ondernemers investeren in een groter, moderner zwembad dat ook toeristen aantrekt en onze gemeente op de kaart zet? Ja, dat brengt onze gemeente verder. Wij denken hierbij groots en ambitieus, met een echte visie. Denk bijvoorbeeld aan een multifunctioneel gebouw met laagdrempelige fitnessapparatuur voor jongeren, een ontmoetingsplek voor ouderen en ruimte voor sport en ontspanning. Dat vraagt om visie én daadkracht en daar staat de VVD Berg en Dal voor: Als we het doen, doen we het goed!

De gemeente faciliteert basisscholen, speeltuinen en jongerencentra zoals de Maddogs in Groesbeek. Deze voorzieningen zijn essentieel voor een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen kunnen opgroeien. Wij willen dat deze plekken goed onderhouden zijn en dat jongeren actief betrokken worden bij hun inrichting en gebruik. Sporthallen, gymzalen, zwembaden en beweegparken dragen bij aan een gezonde en actieve leefstijl. Deze voorzieningen blijven dus behouden en verbeteren we waar nodig.

We willen verder bouwen aan een gemeente die mensen verbindt. Daarom pleiten we voor het behoud van een dorpshuis of Kulturhus in elke kern. Deze plekken bieden onderdak aan lokale verenigingen zoals de ouderenbond, het koor of de bingoclub. Ze zijn het hart van het dorp waar mensen elkaar ontmoeten, samen activiteiten organiseren en zich thuis voelen. Een dorpshuis zorgt voor sfeer, toegankelijkheid en sociale samenhang. Precies wat onze dorpen nodig hebben. Wij kiezen voor voorzieningen die werken, die verbinden en die toekomstbestendig zijn.

Soms moet en kan de kwaliteit van de dorpshuizen nog omhoog, want wij willen dat ze toekomstbestendig worden met betere voorzieningen en een uitnodigende uitstraling. We starten bij de Mallemolen in Groesbeek met een grootse verbouwing en rollen dit verder uit naar alle dorpshuizen. Met slimme investeringen en een duidelijke koers zorgen we ervoor dat Berg en Dal een gemeente blijft waar het goed wonen, leven en samenkomen is.

Verenigingen: Het kloppend hart van onze gemeente

De kracht van onze gemeente zit in de mensen die zich inzetten voor elkaar. In de voetbalclub, de carnavalsvereniging, de fanfare, de ouderenbond of de bridgeclub. Overal zie je inwoners die samenbouwen aan een levendige, gezonde en verbonden gemeenschap. De Berg en Dalse VVD ziet deze verenigingen als het cement van onze samenleving.

Sportverenigingen zoals voetbalclubs in onze dorpen zijn van onschatbare waarde. Ze brengen jong en oud in beweging, zorgen voor sociale samenhang en leren kinderen samenwerken en doorzetten. Ook culturele verenigingen zoals de fanfare, carnavalsverenigingen en toneelclubs dragen bij aan de identiteit van onze dorpen. Ze verdienen onze steun, niet alleen in woorden maar ook in daden. Openingstijden voor clubgebouwen moeten ruimer kunnen, regels kunnen soepeler.

Verenigingen die willen groeien of vernieuwen moeten daarvoor de ruimte krijgen. Wij willen dat de gemeente actief meedenkt over nieuwe bouwlocaties voor verenigingen die willen uitbreiden of vernieuwen. Denk aan carnavalsverenigingen die een bouwplek nodig hebben voor hun wagens of sportclubs die hun accommodatie willen verbeteren.

We zien dat steeds meer verenigingen moeite hebben om de kosten te dragen. Daarom pleit de Berg en Dalse VVD voor slimme samenwerking. Dorpshuizen zoals De Mallemolen, het Kulturhus in Beek en andere ontmoetingsplekken kunnen worden omgevormd tot moderne, gedeelde locaties waar meerdere kleinere verenigingen samenkomen. Zo houden we de kosten laag én versterken we de samenwerking tussen jong, oud, sport en cultuur.

Inwoners die zelf iets willen organiseren, moeten daarvoor de ruimte krijgen. Of het nu gaat om een sporttoernooi, een buurtfeest of een nieuwe vereniging: de gemeente moet ondersteunen waar het kan, niet in de weg staan. Minder regels, meer vertrouwen.

Concreet kies Berg en Dalse VVD daarom voor een gemeente die:

- Ruimte geeft aan initiatief van inwoners
- Verenigingen ondersteunt die bijdragen aan gezondheid, cultuur en verbinding
- Investeert in gedeelde voorzieningen zoals dorpshuizen
- Bouwlocaties beschikbaar stelt voor verenigingen die willen groeien

Energie

De energietransitie is ook in de gemeente Berg en Dal volop in beweging. Inmiddels zijn er diverse aanvragen goedgekeurd voor de aanleg van grote zonneparken en wordt er stiekem al gesproken over windmolens in onze gemeente. Langs de grens in het Duitse Reichswald worden er grote windmolens gepland door ABO-wind van 270 meter hoog. De Berg en Dalse VVD is voor realistische en duidelijke keuzes. Niet alleen bij wonen of economische groei, maar juist ook bij de energietransitie en de opwekking van energie in onze gemeente. Zo wil de Berg en Dalse VVD ook aan de emissieloze manier van rijden bijdragen door voldoende laadplekken aan te bieden. Niet alleen voor de inwoners van onze gemeente, maar ook voor de vele toeristen die jaarlijks onze gemeente aandoen. Ook zij willen niet geconfronteerd worden met lege accu's.

Ook onze gemeente staat voor grote veranderingen op het gebied van energie. We moeten niet alleen voorzien in onze eigen energiebehoefte, maar uiteindelijk ook van het gas af. Wat de Berg en Dalse VVD betreft doen we dit rustig en realistisch. De doelen om in 2040 al energieneutraal te zijn, zijn wat ons betreft niet realistisch. De techniek ontwikkelt zich razendsnel en wat vandaag het nieuwste van het nieuwste is, is morgen alweer verouderd en nog erg duur. Door langer de tijd te nemen achten wij het voor veel meer inwoners mogelijk om de stap naar een duurzame toekomst te maken.

We willen voorkomen dat inwoners op korte termijn verplicht worden hoge kosten te maken voor maatregelen waar zij nog niet klaar voor zijn. Ook voor de gemeente zelf willen we niet te snel van stapel lopen. Ja, we moeten het goede voorbeeld geven, maar we maken onze gebouwen pas energieneutraal op het moment dat deze toch al verbouwd moeten worden. Datzelfde vragen we van onze inwoners.

Onze concrete acties voor de komende 4 jaar zijn:

- De gemeente als voorbeeld: De gemeente speelt een sleutelrol in verduurzaming en werkt samen met bewoners, bedrijven en andere overheden om kennis te delen en lokale initiatieven te stimuleren.
- Oprichting van een gemeentelijk energiebedrijf: De gemeente richt zelf een eigen energiebedrijf op. Dat is verplicht om warmtenetten aan te leggen en deel te nemen in projecten voor de opwek van duurzame energie. Het eerste warmtenet volgt in / rond Millingen aan de Rijn.
- Netcongestie aanpakken met slimme oplossingen: We stimuleren lokale energieopwekking en -opslag om de druk op het elektriciteitsnet te verminderen. Daarnaast zetten we in op samenwerking met netbeheerders en investeren we in innovatieve technologieën zoals buurtbatterijen. Zo kunnen we de energievraag en het energieaanbod beter balanceren.
- Integratie met andere opgaven: Klimaatambities worden gecombineerd met vraagstukken als: hoe richten we onze wijken in? Hoe gaan we makkelijk van A naar B, binnen en buiten de gemeente? En hoe helpen we elke inwoner aan een goede woning?
- Ondersteunen van ondernemers: Lokale initiatieven van creatieve ondernemers om verduurzaming te realiseren krijgen de ruimte en waar nodig ondersteuning.
- Betrokkenheid bewoners: Bewoners worden actief betrokken bij duurzame energieprojecten zoals de oprichting van een energiebedrijf. Ook worden zij ondersteund door energiecoöperaties met lokaal draagvlak.
- Elektrisch laden: Stimuleren van de komst voor grotere laadstations in Groesbeek, Beek-Ubbergen, Ooij en Millingen aan de Rijn om te voldoen aan de vraag voor het laden van elektrische auto's.

- **Energieneutraal in 2050:** De Berg en Dalse VVD kiest ervoor om de energieneutraal te worden middels het gebruik van kleine kerncentrales en niet via windmolens of zonneparken.
- **Inzetten op SMR's:** De Berg en Dalse VVD wil in de toekomst inzetten op een SMR (Small Modular Reactor). De techniek van deze kleine kerncentrales ontwikkelt zich razendsnel. In Engeland heeft Rolls-Royce al de opdracht gekregen voor de bouw van 10 centrales. De provincie heeft in onze gemeente al een zoekgebied aangewezen voor een toekomstige SMR-centrale. Wij zijn van mening dat we deze kans met beide handen moeten aangrijpen. Voordelen van een SMR: Een SMR-centrale levert meer dan alleen stroom. Er ontstaat extra werkgelegenheid en het kan een boost geven aan onze lokale economie. Een ander groot voordeel is dat de centrale ook veel warmte produceert. Deze restwarmte kunnen we gebruiken om woningen aan te sluiten op een warmtenet, waardoor ze verwarmd kunnen worden.
- **Geen windmolens en zonnenvelden op land:** Wij kiezen duidelijk voor de toekomst met de bouw van een SMR. Deze kunnen ruimschoots aan onze energievraag voldoen. Daarom willen we geen extra zonnenvelden op land en geen windmolens plaatsen.

Een zorgzame gemeente

Ruimte voor zorg in de toekomst

In onze gemeente is het tekort aan passende woonplekken voor ouderen met bijvoorbeeld dementie nijpend. Locaties zoals de Meent in Groesbeek, de Bosrand in Berg en Dal en Eikenhorst op Dekkerswald bieden waardevolle 24-uurs zorg, maar de vraag overstijgt simpelweg het aanbod. Ouderen die intensieve zorg nodig hebben, kunnen vaak niet tijdig doorstromen naar een geschikte woonvorm, dat leidt tot een verstopping van het zorgsysteem. Dit zorgt voor schrijnende situaties, lange wachtlijsten en onnodig leegstaande woningen. Het is niet alleen voor ouderen beter als er meer is voor hen, het levert ook nieuwe beschikbare woningen op voor de jongeren in onze gemeente. Het idee van “moderne bejaardentehuizen” is zo gek nog niet. In een vergrijzende samenleving is volgens ons meer nodig!

Wij pleiten daarom voor een actievere rol van de gemeente door het uitbreiden van het aanbod 24-uurs zorg. Dit kan wat ons betreft op twee manieren:

1. De gemeente kan samen met zorgorganisaties en projectontwikkelaars verkennen waar een nieuwe woonzorglocatie gerealiseerd kan worden. Denk aan kleinschalige voorzieningen met 24-uurs zorg waar ouderen met bijvoorbeeld dementie of parkinson in een veilige, huiselijke omgeving kunnen wonen.
2. Tegelijkertijd ziet de Berg en Dalse VVD ook kansen in het ondersteunen van zorgboerderijen waar ouderen met dementie kunnen verblijven in een landelijke rustgevende omgeving. Denk bijvoorbeeld aan een locatie waar vers wordt gekookt en bewoners kunnen deelnemen aan dagelijkse activiteiten zoals tuinieren of dieren verzorgen. Zulke initiatieven zijn niet alleen menselijk en effectief, maar ook financieel mogelijk voor ondernemers met een zorgachtergrond. In andere gemeentes is dit al een succes, nu wij nog!

De gemeente moet zulke initiatieven ondersteunen. Met de juiste vergunningen, subsidies en samenwerking met zorgverzekeraars en zorggroepen kunnen deze zorgboerderijen een duurzaam bedrijfsmodel vormen. Onze ambitie is om onze gemeente bestendig te maken voor de complexe zorg van nu en de toekomst!

Concreet willen wij dat de gemeente:

- Actief meewerkt aan het vinden van geschikte locaties voor nieuwe zorginitiatieven
- Ondernemers ondersteunt met advies, vergunningen en eventueel startsubsidies
- Organisaties waar mogelijk faciliteert bij het uitbreiden van hun capaciteit

Zorg verantwoord geregeld

In Berg en Dal willen we dat iedereen mee kan doen. Of je nu jong bent en een steuntje in de rug nodig hebt, of op latere leeftijd hulp nodig hebt om zelfstandig te blijven wonen. De gemeente moet er kunnen zijn. Uiteraard wel op een manier die eerlijk, doelgericht en verantwoord is.

Zo verdienen kinderen en jongeren een veilige omgeving waarin ze zich kunnen ontwikkelen. Als er problemen zijn moet hulp snel beschikbaar zijn. Niet via lange wachtlijsten, maar via directe samenwerking tussen scholen, huisartsen en jeugdhulpverleners. Gezondheid begint immers bij preventie.

Daarnaast willen wij dat de gemeente zich actief inzet op een gezonde leefstijl bijvoorbeeld via beweegparken, sportstimulering en samenwerking met scholen. Jongeren moeten via kennismaking op school kunnen ontdekken welke sport bij hen past.

Goede zorg is voor de Berg en Dalse VVD ook synoniem aan goede toegankelijke voorzieningen. Winkelcentra, dorpshuizen en publieke plekken moeten voor iedereen toegankelijk zijn, vooral voor ouderen en mindervaliden.

Zorg moet dichtbij zijn en zonder onnodige bureaucratie. Met een slimme WMO en het inzetten van triage bij zorgaanvragen gaan we wachtlijsten terugdringen. Acute zorg heeft al deze snelheid, maar dat moet óók voor de andere zorgvragen gaan gelden.

Eerlijk sociaal beleid

De Berg en Dalse VVD staat voor een sociaal beleid dat rechtvaardig, doelgericht en toekomstbestendig is. Wij geloven in een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen, waar mensen wel zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. Tegelijkertijd staat de overheid klaar voor wie tijdelijk of structureel hulp nodig heeft. Dat vraagt om keuzes die eerlijk zijn voor iedereen. Daarom kiezen wij ervoor om de inkomensgrens voor gemeentelijke minimaregelingen terug te brengen van 130% naar 110% van het bijstandsniveau. Minimaregelingen zijn er, wat ons betreft, voor hen die een stimulans nodig hebben, maar als gemeente doen wij niet aan inkomenspolitiek. Daarvoor is de Rijksoverheid bedoeld. Falend rijksbeleid kunnen wij als gemeente simpelweg niet blijven oplossen. Daarbij zorgt een hogere grens ook nog eens voor een grotere armoedeval als mensen bijvoorbeeld wel weer werk kunnen vinden. Wanneer mensen met een inkomen net boven de 130% minder overhouden dan mensen die gebruik maken van regelingen, ontstaat een omgekeerde financiële prikkel. Door de grens te verlagen, zorgen we ervoor dat werken aantrekkelijk blijft en dat mensen gestimuleerd worden om een baan te zoeken.

We blijven, als Berg en Dalse VVD investeren in toegang tot sport, cultuur en onderwijs voor kinderen uit gezinnen met lage inkomens. We doen dat eerlijk, slim en doelgericht. Bijvoorbeeld via openbare beweegparken, schoolmaatschappelijk werk en lokale initiatieven die écht het verschil maken. Zo voorkomen we armoede en sociale uitsluiting zonder mensen afhankelijk te maken van regelingen. Iedereen die kan werken, moet daartoe worden gestimuleerd.

Re-integratie en de sociale werkvoorziening moeten gericht zijn op doorstroom naar regulier werk. Bijstandsbeleid mag geen eindstation zijn, maar een springplank. De VVD staat voor een samenleving waarin bijdragen wordt beloond en afhankelijkheid wordt doorbroken.

Daarnaast staan wij voor een slanke overheid die haar middelen doelgericht inzet. In onze gemeente zijn de afgelopen jaren diverse coachfuncties ontstaan: van energicoaches tot verhuiscoaches, cultuurcoaches, sportcoaches en meer. Hoewel deze functies vaak met goede bedoelingen zijn opgezet, zien wij dat het aantal coaches en de bijbehorende kosten uit de hand begint te lopen. Daarom pleiten wij onder andere voor een kritische herziening van het coachlandschap in onze gemeente. Dat kan onder andere door middel van:

- Het terugbrengen van het aantal coachfuncties waar mogelijk.
- Samenvoegen van rollen: één coach kan meerdere thema's bedienen, zoals duurzaamheid én wonen.
- Beperken van externe inhuur en tijdelijke projecten zonder aangetoond structureel nut.
- Evaluatie van effectiviteit: welke soort coaches leveren aantoonbare maatschappelijke meerwaarde?

Mobiliteit en verkeer

Goede mobiliteit is essentieel voor een goede economie. Bedrijven willen bereikbaar zijn voor hun klanten, medewerkers willen op een prettige manier op het werk komen en toeristen willen kunnen genieten van ons landschap zonder files en stinkende uitlaatgassen. Goed functionerend openbaar vervoer, een praktisch wegennet en voldoende gratis parkeergelegenheid zijn hiervoor onmisbaar.

De Berg en Dalse VVD heeft veiligheid hoog in het vaandel staan, ook als het om de verkeersveiligheid gaat. De laatste jaren lijkt het aantal geregistreerde ongevallen stabiel, maar er gebeuren ook veel kleine ongelukken die gelukkig goed aflopen en waar geen hulpdiensten aan te pas hoeven te komen. Deze ongelukken zijn niet te zien in de statistieken. De plekken waar deze ongelukken en/of bijna-ongelukken plaatsvinden moeten worden aangepakt.

Onze speerpunten op gebied van mobiliteit en verkeer zijn de volgende:

- Geen betaald parkeren in onze gemeente: We voeren nooit betaald parkeren in, zodat het centrum en andere voorzieningen toegankelijk blijven voor iedereen.
- Geen zero-emissiezones, wel bereikbaarheid: We zijn tegen zero-emissiezones die inwoners en ondernemers beperken. We zetten in op haalbare en betaalbare alternatieven voor een schonere lucht zonder de mobiliteit en economische activiteit te belemmeren. Iedereen moet met de auto bij zijn huis of bedrijf kunnen komen.
- Realistische parkeernormen: Parkeernormen mogen er nooit voor zorgen dat inwoners hun auto niet meer voor de deur van hun huis kunnen parkeren. We geven automobilisten de ruimte, in plaats van hen weg te jagen.
- Keuzevrijheid in mobiliteit: Iedereen moet snel en veilig van A naar B kunnen reizen en hierbij vrij zijn in de keuze om dit te voet, met de fiets, de bus of de auto te doen. Goede veilige en snelle fietspaden zijn hiervoor van belang.
- Aanpak en uitbreiding fiets- en wandelpaden: Smalle of gevaarlijke paden worden verbeterd, met alternatieve routes en nieuwe fiets-/wandelgebieden.
- Regionale samenwerking: In samenwerking met buurgemeenten en provincies zorgen we voor betere regionale bereikbaarheid. Denk hierbij aan de doorstroming vanuit Beek bij de verkeerslichten aan het Keizer Traianusplein.
- Betere bewegwijzering en inrichting: Duidelijke bewegwijzering en efficiënte inrichting van de ruimte verminderen onnodig (vracht)verkeer en verbeteren de bereikbaarheid.
- Kwalitatief openbaar vervoer: Verbeterde voorzieningen en snellere verbindingen naar omliggende dorpen en steden maken reizen efficiënter. Daarbij is aandacht voor betaalbaarheid. Dit betekent dat de Berg en Dalse VVD investeert in de buslijnen en niet in een treinverbinding. Een treinverbinding zal de buslijnen verschraken en daarmee de bereikbaarheid van onze dorpen juist verminderen.
- Aanpak verkeershufters en veiligheid rondom scholen en sportverenigingen: Straten worden, samen met de inwoners, veilig ingericht, om hardrijden tegen te gaan en ongevallen te voorkomen.
- Veilige fietspaden en verlichting: Door te investeren in betere verlichting op wegen en fietspaden wordt de veiligheid verhoogd, zowel overdag als 's nachts.
- Aanpakken verkeersknooppunt Rijlaan-Houtlaan-Knapheideweg-Mooksebaan in Groesbeek.

- Online meldpunt voor verkeersproblemen: Inwoners kunnen eenvoudig gevaarlijke situaties melden waarna de gemeente passende maatregelen neemt. Dit willen wij integreren in de app 'Meldpunt buitenruimte'

Een moderne gemeente

De gemeente is er altijd vóór de inwoners en ondernemers en niet andersom. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties. De Berg en Dalse VVD vindt het normaal dat de gemeente er alles aan doet om je goed te helpen.

De digitale dienstverlening van de gemeente kan wel verder verbeteren. Inwoners kunnen al veel van hun zaken vanuit huis regelen en wanneer het hen uitkomt. Het gemeentehuis is fysiek bereikbaar en heeft openingstijden buiten kantoor tijden voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Dit willen we graag zo houden.

Op het gebied van bouwvergunningen, met name bij de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) wordt er veel afstand ervaren door inwoners en ondernemers. Dienstverlening dichtbij, ook op dit gebied, moet blijven.

De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up-to-date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.

Als laatste vindt de Berg en Dalse VVD een transparante overheid belangrijk. De gemeente informeert inwoners proactief en betreft alle inwoners bij haar plannen. Participatie kan immers op verschillende manieren en als VVD willen we dat iedere stem gehoord wordt. Bij alle projecten met participatie moeten we als gemeente goed kijken naar het doel van de participatie. Daarbij nemen we ook de subjectieve kant van onze inwoners ter harte. De gemeente is er, zoals gezegd, voor de inwoners en niet andersom. Zo kan iemand onveiligheid ervaren, maar is dat niet altijd onderbouwd met cijfers. Onze houding zal zijn dat we de inwoners altijd serieus nemen en juist ingaan op die gevoelens. Onze gemeente helpt daar waar het kan. Zo staan de inwoners en ondernemers weer centraal.

De volgende concrete acties gaan we ons extra hard voor maken:

- Digitaal inzicht in aanvragen: Aanvragen voor producten of vergunningen zijn digitaal te volgen, zodat inwoners en ondernemers altijd weten waar ze aan toe zijn. De portal van de ODRN wordt intuïtief en gebruiksvriendelijk.
- Flexibele dienstverlening: De gemeente biedt digitale ondersteuning waar het kan en persoonlijke hulp waar het moet. Hierdoor kunnen inwoners zelf kiezen welke vorm van dienstverlening het beste bij hen past.
- Gebruik van moderne technologie: De gemeente zet op een veilige manier technologie zoals AI in om inwoners en ondernemers sneller en beter te helpen bij hun vragen en behoeften. Hierbij houden we oog voor veiligheid van persoonsgegevens en privacy van de informatie.
- Fusie ODRN – ODRA: De omgevingsdiensten Nijmegen en Arnhem willen fuseren per 1-1-2026. Wat ons betreft is dit zeer onwenselijk, maar wij verwachten dat deze fusie doorgang zal vinden. We zullen er dan voor vechten dat de basis op orde is binnen de nieuwe organisatie en dat de dienstverlening juist dichtbij de inwoners komt. Een lokaal loket is daarvoor een must.

Financiën en ambtenaren

Een mooie, schone en leefbare gemeente kost geld, dat begrijpt iedereen. In de afgelopen jaren is de gemeente Berg en Dal hard op weg om van de goedkoopste gemeente in de regio, de duurste gemeente te worden. De lokale lasten zijn de afgelopen jaren flink gestegen en het huidige college is voornemens om dit nog verder te verhogen. Maximaal met 45% in de komende jaren. De Berg en Dalse VVD wil dat de lasten niet verder worden verhoogd. Het geld is van de inwoner en niet van de gemeente en als gemeente moeten wij juist zuinig omgaan met die middelen.

Ook de reserves van de gemeente zullen de komende jaren verder afnemen, doordat zij gebruikt worden om tekorten te dekken. Wat de Berg en Dalse VVD betreft is het belangrijk om zodra we geld tekortkomen, eerst op zoek gaan naar mogelijkheden om de kosten te drukken. Deze mogelijkheden zoeken wij ook als de gemeente niet die tekorten heeft. Wat ons betreft blijven de lokale lasten op het huidige niveau gehandhaafd. Veel mensen hebben het al moeilijk genoeg en het is niet aan de gemeente om daar nog meer uitgaven bij te doen door de belastingen te verhogen.

De Berg en Dalse VVD staat daarnaast voor een slanke en doelgerichte overheid. In de afgelopen jaren is het aantal functies binnen de gemeentelijke organisatie fors toegenomen. Hoewel soms uitbreiding gerechtvaardigd was door nieuwe taken, zien wij dat deze groei structureel is geworden en dat baart ons zorgen. Een grote kostenpost binnen de gemeentelijke begroting is de bedrijfsvoering en dus ook het personeelsbestand. Sinds de herindeling in 2015 is het aantal ambtenaren in onze gemeente gestaag doorgroeid. Van 186,9 fte in 2018 tot 273,18 fte in 2025. Een stijging van ruim 46%!

Daarom strijden wij de komende 4 jaar voor de volgende acties:

- Geen verhoging van de OZB: Wij accepteren het verhogen van lokale lasten als de Onroerend Zaakbelasting (OZB) niet. We zorgen ervoor dat deze lasten voor zowel inwoners als ondernemers zo laag mogelijk blijven.
- Lage heffingen garanderen: Belastingbetalende inwoners en ondernemers worden zo ontzien.
- Afvalkosten kritisch bekijken: Stijgende afvalkosten worden aangepakt door alleen bewezen effectieve maatregelen toe te passen. Zo ontstaat betaalbaar afvalbeleid dat goed is uit te leggen.
- Kosten sociaal domein kritisch bekijken: De stijgende kosten worden aangepakt, doe mee-regelingen versobert waar nodig en malafide aanbieders komen op een zwarte lijst die we regionaal zullen delen.
- Betrekken van inwoners en ondernemers: Voorafgaand aan de begroting geven inwoners en ondernemers input over wat zij belangrijk vinden – ook wat de gemeente niet meer hoeft te doen.
- Toeristenbelasting zo laag mogelijk: Toeristenbelasting wordt alleen verhoogd als de sector hiermee instemt en het geld gestoken wordt in de recreatieve sector.
- Efficiënt ambtenarenapparaat: De gemeentelijke organisatie wordt doorgelicht op de noodzaak van functies die passen bij de kernwaarden van een kleine doelmatige overheid.